

Fototherapie thuis

Kindergeneeskunde & Verloskunde

Inleiding

Jullie baby ziet meer dan normaal geel en moet om deze reden behandeld worden. De medische term voor geelzien is icterus of hyperbilirubinemie. Bij hyperbilirubinemie is er een hoge waarde (hyper) van de stof bilirubine in het bloed van de baby. Dit leidt tot een gele verkleuring van de huid en soms ook het oogwit.

De geelzucht neemt normaal toe vanaf de geboorte, is op de derde en vierde dag het ergst en neemt daarna weer af (bij te vroeg geboren kinderen ligt dit hoogtepunt wat later).

Geelzien bij pasgeboren baby's komt vaak voor. Een beetje geelzien is niet erg, maar als de waarde van het bilirubine te hoog is, kan dit schadelijk zijn voor de hersenontwikkeling van het kind.

Oorzaken

Bilirubine is een stof die vrijkomt bij de afbraak van rode bloedcellen. Vóór de geboorte heeft het kind relatief veel rode bloedcellen. Na de geboorte zijn ze in deze grote hoeveelheden niet meer nodig en worden deze extra rode bloedcellen afgebroken. Bij het opruimen van deze rode bloedcellen komt bilirubine vrij. De lever zorgt er vervolgens voor dat dit bilirubine het lichaam weer verlaat via de ontlasting en urine.

Na de geboorte raakt dit proces gemakkelijk uit balans. Dit komt in het algemeen doordat de lever nog niet rijp is.

Daarnaast zijn andere factoren van invloed. Geelzucht komt vaker voor bij:

- prematuur geboren baby's;
- ongelijke bloedgroepen van moeder en kind (bloedgroepantagonisme);
- slecht drinken en veel afvallen van de baby;
- baby's met een infectie;
- borstgevoede baby's zien wat vaker geel dan flesgevoede baby's;
- baby's die ten gevolge van de bevalling blauwe plekken of bloeditstortingen hebben.

Verschijnselen

Door het hoge bilirubinegehalte verkleurt de huid van de baby geel, soms ook het oogwit. De baby kan slechter gaan drinken en wat suf zijn. Door het slechte drinken valt de baby soms te veel af.

Onderzoek

Er is bloedonderzoek nodig om de waarde van het bilirubine vast te stellen. Dit gebeurt meestal via een hielprikje.

Behandeling met fototherapie

De behandeling van hyperbilirubinemie bestaat uit fototherapie. Hierbij worden lampen gebruikt met een speciaal licht. Deze lampen zorgen ervoor dat het bilirubine in het bloed (versneld) afgebroken wordt en eenvoudig het lichaam kan verlaten via de urine en ontlasting. Fototherapie ondersteunt de lever totdat deze voldoende gerijpt is om al het bilirubine uit te scheiden. Fototherapie wordt in het ziekenhuis toegepast, maar kan in veel gevallen ook in de thuissituatie toegepast worden. Er wordt dan gemaakt van een "biliblanket", een lichtmatras waar het kind met de blote rug op wordt gelegd. Het licht wordt hierbij via een klein kastje door middel van een glasvezel naar de matras geleid.

Fototherapie thuis

Fototherapie thuis heeft veel voordelen. Jullie blijven als gezin bij elkaar en de behandeling vindt plaats in de vertrouwde thuisomgeving. Borstvoeding en dagelijkse verzorging kunnen probleemloos doorgaan.

Jullie baby kan in zijn eigen wieg of bedje blijven.

Als de kinderarts heeft besloten dat jullie in aanmerking komen voor een thuisbehandeling, zal de verpleegkundige jullie verder informeren over de gang van zaken.

De verpleegkundige in het ziekenhuis legt jullie de werking van de biliblanket uit, hoe de baby op de matras gelegd moet worden en hoe de meegeleverde hoesjes gebruikt moeten worden. Zij geeft alle spullen mee die thuis gebruikt gaan worden.

Later op dezelfde dag komt er een verpleegkundige langs om te kijken of alles goed geïnstalleerd is. Ook de dag erna komt een verpleegkundige bij jullie thuis om te bespreken hoe het gegaan is en om opnieuw bloed af te nemen. In principe zijn jullie als ouders verantwoordelijk voor het transport van het bloed naar het ziekenhuis. Soms kan de verpleegkundige die het bloed afneemt hier zorg voor dragen. Het laboratorium belt de uitslag van de bloedafname door naar de afdeling Neonatologie. Na overleg met de kinderarts / arts-assistent of verpleegkundig specialist worden jullie telefonisch ingelicht. Per dag wordt bekeken of de fototherapie gecontinueerd moet worden of kan worden gestopt.

Indien jullie zelf geen thuisbehandeling wensen, wordt de baby opgenomen op de Moeder-Kind Afdeling of de afdeling Neonatologie.

Aandachtspunten fototherapie thuis

Om de fototherapie zo effectief mogelijk te laten zijn, is het van belang dat jullie baby zo veel mogelijk uren van de dag op het matrasje ligt. Jullie baby mag gewoon in bad. Gebruik in het water of na afloop geen bodylotion of olie, deze kunnen onder invloed van de lampen huidirritatie veroorzaken.

Door de fototherapie kan jullie baby een lichtere verkleuring van de huid op de rug krijgen. Dit is normaal en ontstaat doordat op deze plek de bilirubine sneller uit de huid verdwijnt door het matrasje. De buisjes met bloed moeten in aluminiumfolie verpakt worden na afname, om te voorkomen dat licht invloed heeft op de bloeduitslagen.

Voorkom dat het licht direct in de ogen schijnt, zet de lamp pas weer aan wanneer jullie baby weer onder de dekens in bed ligt.

Afronding fototherapie thuis

Indien de fototherapie gestaakt mag worden, gaan jullie zelf met jullie baby de dag na het stoppen bloed prikken bij het laboratorium. Tevens worden dan beide koffers die gebruikt zijn voor de fototherapie ingeleverd. In Enschede worden de koffers naar de afdeling Neonatologie gebracht. In Oldenzaal mogen de koffers bij de receptie worden afgegeven.

Bij vragen mag te allen tijde de afdeling Neonatologie gebeld worden.

Belangrijke contactgegevens

- Moeder Kind Afdeling, route H21, telefoon (053) 4 87 23 62;
- Neonatologie, route H11, telefoon (053) 4 87 23 76;
- Kinder- en Tienerafdeling, route H31, telefoon (053) 4 87 23 78.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de behandelend arts of verpleegkundige dan om nadere uitleg.

Meer informatie over de rechten van ouders en kinderen en het geven van toestemming voor behandeling en / of onderzoek vindt u in het opnameboekjes van de Kinder- en Tienerafdeling / Neonatologie en op de website van ons ziekenhuis www.mstwente.nl/rechtenvanhetkind